

УДК 35.078.7

Мартиненко Володимир Федорович

професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування
Херсонського національного технічного університету,
доктор наук з державного управління, професор

**ПРИНЦИПИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В ЕПОХУ
ФОРМУВАННЯ ЗНАННЄВОЇ ЕКОНОМІКИ**

Анотація. Досліджено принципи державного управління в умовах глобалізації господарського розвитку. Обґрунтовано, що державне управління має бути адекватним об'єкту і предмету управління. Однією з умов адекватності є бінарні принципи державного управління – свободи, відповідальності справедливості, ефективності. Сутність проблеми оптимізації бінарних принципів полягає в знаходженні їх оптимальних значень (міри), однією з основних ознак якої є однакове розуміння такого співвідношення всіма суб'єктами господарювання, членами громадянського суспільства.

Ключові слова: принципи державного управління, господарський розвиток, оптимізація бінарних принципів, суб'єкти господарювання, члени громадянського суспільства.

Мартыненко В. Ф. Принципы государственного управления в эпоху формирования экономики знаний

Аннотация. Исследованы принципы государственного управления в условиях глобализации хозяйственного развития. Обосновано, что государственное управление должно быть адекватным объекту и предмету управления. Одним из условий адекватности являются бинарные принципы государственного управления – свободы, ответственности справедливости, эффективности. Суть проблемы оптимизации бинарных принципов заключается в нахождении их оптимальных значений (меры), одной из основных признаков которой является одинаковое понимание данного соотношения всеми субъектами хозяйствования, членами гражданского общества.

Ключевые слова: принципы государственного управления, хозяйственное развитие, оптимизация бинарных принципов, субъекты хозяйствования, члены гражданского общества.

Martynenko V. F. The principles of governance in an era the formation of the knowledge economy

Annotation. In the article the author researched principles of public administration in a globalized economic development. Justified, that public administration should be adequate according to the object and subject of management. One of the conditions of adequacy have a binary principles of public administration – freedom, responsibility, justice, efficiency. Gist of the problem of optimization binary principles consists of the searching for the optimal values (measure), one of the main qualities which is the same understanding that interrelation of all subjects of economic management, members of civil society.

Keywords: principles of public administration, economic development, optimization binary principles, subjects of economic management, members of civil society.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Десятиріччя кінця ХХ ст. і початку ХХІ ст. характеризуються динамічними змінами в різноманітних

сферах людської діяльності всередині країни і на міжнародному рівні, що потребує адекватних змін механізму державного управління. Динамічні зміни в системі господарювання характеризуються народженням знаннєвої економіки [1], мережових структур, збільшенням швидкості руху капіталу, обсягів пересування робочої сили, соціальних і демографічних процесів, переходом кількісних екологічних змін у якісні, народження віртуальної «безсуб'єктної» економіки [2; 3], формуванням нових економічних укладів на основі впровадження нанотехнологій та ін.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Означена проблема поки що не настільки досліджена, щоб робити аналіз відповідних наукових джерел. У публікаціях автора (монографія та навчальний посібник) уже досліджувалися питання державного управління інвестиційним процесом в Україні. Поняття «знаннєва економіка» аналізувалося іншими науковцями (Бажал Ю.), де воно асоціюється з «економікою конкурентоспроможності».

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Тому на разі постає потреба обґрунтувати, що державне управління має бути адекватним об'єкту і предмету управління, а щодо умов такої адекватності варто передбачити бінарні принципи державного управління – свободи, відповідальності справедливості, ефективності.

Формулювання цілей статті. Метою статті визначаємо дослідження принципів державного управління в умовах глобалізації господарського розвитку.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні спостерігаються «ножиці» між становленням і розвитком високих технологій, формуванням світових мереж різного призначення, трансформацією національних держав і поглибленням процесів глобалізації економіки, науки, соціальної сфери, міжнародної міграції населення, посилення процесів соціальної дискримінації та старими, недосконалими механізмами державного управління, у яких основний інструмент – груба сила (насилля – економічне, військове, адміністративне, правове тощо).

Найбільш кардинальних змін набула світова інформація, що перетворилася на глобальну мережу, яка за допомогою Інтернету стала реальною рушійною силою сучасної цивілізації. У результаті, негативні наслідки дії таких «ножиць» у глобальному масштабі посилюються глобальною мережею Інтернету, яка разом із позитивними можливостями цивілізаційного розвитку привносить негативні елементи шляхом викривлення інформації, збільшення до катастрофічних наслідків маніпулятивної складової, прямої дезінформації. Слід зазначити, що «інформаційним шумом», дезінформацією супротивника користувалися ще в далекій історії (наприклад, застосування для досягнення своєї мети Троянського коня древніми греками, провокації, які застосовувалися різними історичними суб'єктами для досягнення військової мети тощо). Сучасний «інформаційний шум» сягнув глобальних масштабів, кількість інформації подвоюється в світі за все менший час, що однак автоматично не привносить позитивних наслідків у цивілізаційний розвиток.

Відсутність адекватних змін у державному управлінні, орієнтація на наздоганяльне управління (стихійне, безсистемне розв'язання проблем минулого, що призводить до їх нагромадження і руйнування держави, громадянського суспільства, цінностей особистості, екології, міжнародної сфери тощо) призводить до деградації економіки, соціальної сфери, навколишнього середовища, інших сфер людської діяльності.

У результаті відсутності адекватних структурних змін у глобальних механізмах управління держава, громадянське суспільство, особистість завжди запізнюються, виявляються неготовими до труднощів минулого, зустрічаються із соціально-економічними антагонізмами в їх «розквіті», коли останні в революційному угарі змітають все надбане, побудоване на основі тяжкої праці минулих поколінь. Наслідком наздоганяльного управління є постійне повернення держави, суспільства, особистості до устрою, у якому насильство над іншою людиною є основним інструментом «державного управління». **Основною проблемою** у цьому контексті є знаходження інструментів відповідності

(адекватності) між характером, змістом господарської системи і механізмами державного управління.

Початковим інструментом відповідності є встановлення принципів державного управління, дотримання яких є умовою безконфліктного, передбачуваного суспільного устрою, побудови адекватного громадянського суспільства, щасливої особистості. Адекватність державного управління формується на основі відповідних принципів, які ми називаємо бінарними. Це принципи *свободи та відповідальності, ефективності та справедливості** [2; 3, с. 239].

Ці принципи ми називаємо бінарними тому, що їх дія кількісно і якісно взаємозумовлена, вони діють лише разом у певному співвідношенні.

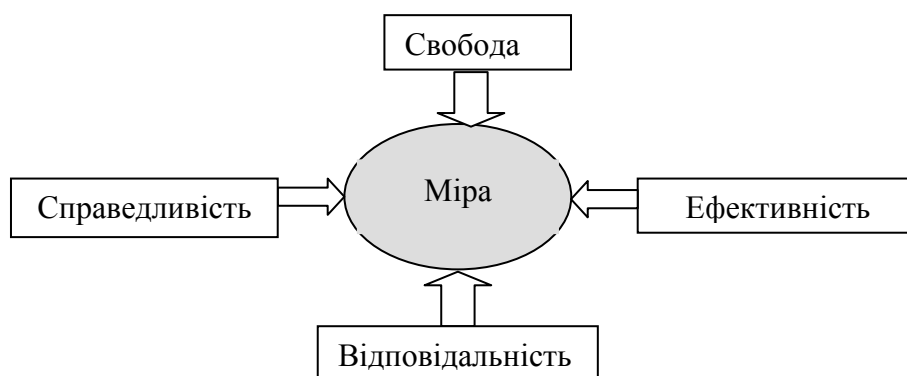

Рис. 1.1. Матриця бінарних принципів державного управління.

Провідним принципом, що забезпечує напрямок дії вектору всіх інших принципів, їх інтегративну взаємодію, є *принцип свободи*, який означає вільний вибір кожним суб'єктом напрямків господарської діяльності, рівні можливості доступу до ресурсів підприємництва, справедливий і надійний (гарантований) захист особистості (основних прав і свобод громадянина) приватної власності і т. ін.

* Свобода – можливість вияву суб'єктом своєї волі в умовах усвідомлення законів розвитку природи і суспільства [4, с. 1109] Відповідальність – покладений на когось або взятий на себе обов'язок відповідати за певну ділянку роботи, справу, за чийсь дії, вчинки, слова [4, с. 136] Відповідальність – це гарантоване виконання кожним суб'єктом суспільного господарювання функцій, обов'язків, завдань. За їх невиконання суспільство має застосовувати санкції (*прим. авт.*). Ефективність – отримання потрібних результатів [4, с. 268]. Справедливість – людські відносини, дії, вчинки, які відповідають морально-етичним і правовим нормам [4, с. 1180]. Вільний доступ до ресурсів суб'єктів інвестиційної діяльності означає відсутність адміністративних, правових, організаційних та інших перешкод, який зумовлюється наявністю або відсутністю капіталу на ринку.

Діяльність суб'єктів суспільного розвитку не може бути *довільно* (не за правилами) обмежена (до речі, свобода є символом американської нації) ні з боку держави, ні з боку ринку. Крім того, функціонування одного принципу за рахунок іншого неможливе без зниження загального ефекту їх взаємодії. Дотримання принципу свободи як основного принципу ліберальної економіки має забезпечити *суб'єктам підприємництва* – самостійний вибір напрямків виробничої діяльності; вільний доступ до фінансових, трудових, природних ресурсів; потребу в захисті їх приватної власності, в ефективній суспільній діяльності та ін.; *громадянам* – вільний доступ до інвестиційних товарів, товарів кінцевого споживання; *державі* – задоволення потреб у наповненні бюджету для реалізації інвестиційної функції та ін.

Принцип свободи реалізується через бінарний принцип – принцип відповідальності суб'єктів господарювання по вертикалі (держава – колектив – особа) і горизонталі (колектив – колектив). Від рівня відповідальності суб'єктів залежить життєздатність господарської системи й ефективність суспільного виробництва. Зазначимо, що вирішальною перевагою ринкової системи господарювання є безпосереднє включення кожного суб'єкта господарювання у відносини відповідальності*, особливістю якого є неможливість її абсолютизації та концентрації на одному із суб'єктів господарювання (наприклад, державі чи одному із суб'єктів ринку) або самоусунення від неї, що призводить до командно-адміністративної економіки та фактичного усунення інших суб'єктів від забезпечення соціально-економічної ефективності виробництва. Самоусунення від відповідальності окремих суб'єктів господарювання спричиняє, наприклад, дальшу тінізацію економіки, яка спостерігається в Україні, що шляхом виключення ресурсів з офіційного обігу зменшує потенціал суспільного розвитку.

---

* Відповідальна **держава** має розробляти і ухвалювати закони, що регулюють діяльність суб'єктів, та гарантувати надійний контроль за їх безумовним дотриманням; **підприємства й організації** мають гарантувати суспільну оплату праці та її нормальні умови; **працівники** – забезпечувати якість праці, дисципліну праці і т. ін. (*прим. автора*).

Свобода суб'єктів реалізується і через інші форми та чинники, але її реалізація кожним суб'єктом неможлива за рахунок зменшення свободи господарської поведінки інших суб'єктів, що потребує дотримання принципу *відповідальності* перед ними. Включається кожний суб'єкт у відносини відповідальності шляхом досягнення ним суспільно необхідної ефективності розгляду держави як рівноправного суб'єкта господарювання.

Принципи свободи, відповідальності та економічної ефективності мають бути реалізовані за умов забезпечення соціальної справедливості. Це означає, що критеріями оцінювання господарської діяльності суб'єктів суспільного виробництва мають стати не тільки економічні й правові, а й морально-етичні. Як засвідчила практика становлення нового способу господарювання в Україні, через відсутність морально-етичної оцінки принцип свободи та економічної ефективності реалізується за рахунок порушення принципу соціальної справедливості, що знижує синергетичний результат взаємодії суб'єктів суспільного розвитку. Докорінно змінити ситуацію може тільки держава, формуючи умови досягнення ефективності *справедливими* методами (наприклад, справедливим проведенням приватизації державної власності, справедливим перерозподілом додаткового продукту, установленням державою мінімальної оплати праці на підприємствах усіх форм власності, однакових умов господарювання, підвищенням продуктивності праці тощо).

Адекватність принципів свободи й відповідальності, справедливості й ефективності забезпечується адекватно мірою, яка характеризує рівень цивілізаційного розвитку тієї чи іншої держави. С. Кримський вважав, що міровизначення характеризує наукову раціональність як альтернативу дилетантизму. З сучасного погляду, міра має не тільки кількісно-якісні, але й ціннісні аспекти, постає не тільки як баланс якості та кількості, а як норматив будь-якої діяльності, основа гармонії та доцільності в моделюванні людини та її світу [5, с. 99].

Принципи свободи й відповідальності, справедливості та ефективності не можуть бути абсолютними. Абсолютна свобода деяких суб'єктів, партій, класів тощо в суспільстві призводить до анархії, абсолютна відповідальність – до диктатури, абсолютна справедливість – до зрівнялівки, відсутності матеріальних стимулів до праці, абсолютна ефективність – до розподілу суспільства на основну кількість бідних громадян і малу кількість багатих. Усе це призводить до неефективного суспільного устрою, який стихійно, шляхом революції змінюється.

Пошук оптимального співвідношення між свободою й відповідальністю, справедливістю та ефективністю складає основну проблему суспільного розвитку будь-якої держави. Суть проблеми полягає в пошуку «істини» (оптимального співвідношення) цих принципів. Провідним елементом у пошуку «істини» – оптимального співвідношення провідних принципів, який забезпечує адекватність механізмів державного управління чинним цивілізаційним умовам, є однакове розуміння такого співвідношення всіма суб'єктами господарювання, членами громадянського суспільства. Відсутність єдиного прочитання визначення, категорії, терміну, який характеризує одну зі сторін, елементів, аспектів, міри адекватності призводить до соціальних антагонізмів, до неадекватного застосування механізмів державного управління.

У громадянському суспільстві пошук оптимального співвідношення між цими принципами має враховувати економічні аспекти, що стосуються системи виробництва, і духовні аспекти, на яких будуються відносини між людьми поза матеріальними, економічними, юридичними, адміністративними аспектами господарювання. Забезпечення єдиного прочитання економічних сторін, термінів, визначень тощо. здійснюється на основі законодавчих норм, визначень, термінів тощо. Однак не всі відносини між людьми можна «оформити» юридично в статтях закону. Ідеться про більш важливі відносини між людьми, ніж економічні, правові, адміністративні, соціальні та ін., ідеться про духовні цінності особистості, без застосування яких неможливо знайти оптимального співвідношення цих принципів.

Пошук оптимального співвідношення між свободою й відповідальністю, справедливістю й ефективністю обов'язково має здійснюватися на основі духовних цінностей – чистосердечності, віри, милосердя, мужності, любові та ін. Якщо артикуляція термінів, визначень, категорій, на основі яких вимірюється оптимум співвідношення принципів державного управління, базується на основі чистосердечності, віри, милосердя, мужності, любові тощо, то таке оптимальне співвідношення буде вільно й однозначно прийняте особистістю і суспільством. Оптимізація співвідношення між бінарними принципами на основі юридичних аспектів без застосування духовних цінностей розколює суспільство, руйнує державу, призводить до катастрофи соціум, повертає цивілізацію у протилежний бік – деградацію.

Крім бінарних, державне управління має базуватися на таких принципах:

– **цілеспрямованості** (означає, що система управління мусить мати механізми розроблення, прийняття і реалізації стратегічної мети суспільного розвитку);

– **ієрархічності** (має встановлювати систему досягнення цілей, визначаючи її провідну ланку, та формувати відповідні механізми їх реалізації);

– **комплексності** (передбачає врахування всіх чинників, що впливають на ефективність системи державного управління);

– **цілісності** (означає, що сукупність явищ суспільного розвитку аналізується у взаємозв'язку та взаємозалежності, метою чого є встановлення нових властивостей системи, які відсутні в окремих її елементах);

– **визначеності та достатності** (означає, що управлінські рішення мусять мати повну, всебічну, об'єктивну та своєчасну інформацію про об'єкт і суб'єкт управління). Державне управління має будуватися на конкретизації кількісних та якісних параметрів між суб'єктами управління, між суб'єктами та об'єктами управління з урахуванням бажаних і можливих результатів. Наприклад, відносини між державними органами контролю та підприємствами були не визначені. Державні органи контролю проводили перевірку діяльності

підприємств, порушуючи при цьому права останніх. У результаті перевірки часто зупиняли роботу підприємств, що завдавало фінансових збитків, які не відшкодовувалися органами контролю. Взаємовідносини між суб'єктами господарювання загострилися, що потребувало втручання Президента України, який своїм указом регламентував перевірки підприємств державними органами контролю. Проте один указ, навіть президентський, є недостатнім для конкретизації повноважень як тих, хто перевіряє, так і тих, кого перевіряють. Усі перевірки слід регламентувати на законодавчому рівні, а збитки від них мають бути гарантовано відшкодовані через суд. Крім того, суб'єкти, що представляють державу, мають бути зацікавлені в тому, щоб підприємства, які контролюються ними, функціонували ефективно. Відсутність державної зацікавленості в ефективному функціонуванні підприємств зумовлює «індивідуальну зацікавленість» окремих чиновників, органів контролю, що є природою корупції. Тобто наявність корупції свідчить не про недосконалість юридичних законів, силових структур, системи санкцій, а про недосконалість механізмів державного управління, у яких має бути на макроекономічному рівні розроблено механізми індивідуальної мотивації до суспільно ефективної праці всіх суб'єктів господарювання;

– **випередження** (означає, що інформація про майбутній стан об'єкта має бути прогнозована за певними сценаріями розвитку);

– **провідної ланки** (означає, що в суспільного розвитку правильно встановити провідну ланку означає підпорядкувати всі інструменти, механізми, ресурси, інститути одній ідеї, що має забезпечити гармонійну взаємодію всіх ланок, й отримати від цієї взаємодії синергетичний ефект). В іншому разі управлінські рішення матимуть неконкретний, розпливчастий, невизначений, неструктурований, безсистемний характер, що зумовить їх невисоку ефективність і руйнівний характер. Принцип провідної ланки характеризує підпорядкованість процесів і явищ одному вектору руху, що є потрібною умовою ефективного державного управління;

– **гарантованості** (означає обов'язкове виконання суб'єктами суспільного розвитку взятих на себе зобов'язань, є провідною ланкою сучасного державного управління). У перехідний період відносини суб'єктів господарського процесу мають гарантуватися, чого не було забезпечено. Суб'єкти господарського процесу не виконують своїх зобов'язань. Держава, як провідний суб'єкт формування умов господарської діяльності, не забезпечила їх для підприємств, організацій, що призвело до порушення зобов'язань іншими суб'єктами господарювання (приховування доходу від виробничої діяльності, стрімке зростання тіньової економіки та прострочених неплатежів тощо) і знизило загальну ефективність економіки [6];

– **циклічності** (означає, що підготовка управлінських рішень перед їх прийняттям й у процесі їх реалізації має здійснюватися у декілька циклів). Ідеться про те, що зазвичай з першого разу правильно визначити всі параметри взаємодії суб'єктів інвестиційної суспільного розвитку та об'єкта суспільного розвитку неможливо через складність і значну динаміку соціально-економічних процесів. Тому на стадії підготовки управлінських рішень слід кілька разів повторювати цикли на різних рівнях суспільного виробництва – доти, доки всі зміни будуть враховані. Крім того, сучасна інформаційно-програмна технологія дає змогу вносити зміни в процес розробки, ухвалення і реалізації управлінських рішень у режимі реального часу.

Вирішальним пунктом у забезпеченні адекватності державного управління наявним реальностям часу мають бути адекватні функції суб'єктів господарського розвитку. Аналіз Господарського кодексу України, який уведено в дію з 1 січня 2004 р. [7], засвідчив, що стаття 8 «Суб'єкти господарської діяльності» характеризує правові відносини учасників суспільного виробництва. Відповідно органи державної влади та органи місцевого самоврядування не є суб'єктами господарювання, але таке трактування цього терміна не розкриває суті їх економічної, управлінської, організаційної та іншої відповідальності у структурі суспільного виробництва.

Невключення держави в поняття «суб'єкти господарювання» на практиці призводить до того, що вона поводить себе як «сторонній спостерігач господарських процесів», що викликає суб'єктивні суперечності між ринковими та державними методами управління економікою, зумовлює бюрократизм, корупцію та інші негативні явища господарського життя, зменшуючи продуктивний потенціал соціально-економічного зростання.

Роль держави як стороннього спостерігача господарських процесів простежується в трактуванні принципів господарювання. Загальні принципи господарювання відповідно до статті 6 Кодексу – це:

- забезпечення економічної багатоманітності та рівний захист державою всіх суб'єктів господарювання;
- *свобода підприємницької діяльності у межах, визначених законом* (виділено нами – В. М.);
- вільний рух капіталів, товарів і послуг на території України;
- обмеження державного регулювання економічних процесів у зв'язку з потребою забезпечення *соціальної спрямованості економіки* (виділено нами – В. М.), добросовісної конкуренції в підприємстві, екологічного захисту населення, захисту прав споживачів та безпеки суспільства і держави;
- захист національного товаровиробника;
- заборона незаконного втручання органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у господарські відносини.

Аналіз статті 6 Кодексу засвідчив, що в ній згадуються принципи *свободи* та *соціальної справедливості*, а принципи *економічної ефективності* та *відповідальності* відсутні. Якщо принцип *свободи* розкривається в термінах економічної багатоманітності, вільного руху капіталів, то принцип *соціальної справедливості* розкривається опосередковано і неконкретно, однак чітко простежується стратегія відходу держави від відповідальності за створення соціальних гарантій: обмеження державного регулювання економічних процесів у зв'язку з потребою забезпечення соціальної спрямованості економіки.

Принцип *відповідальності* розглядається в інших статтях Кодексу. Вона тлумачиться як система санкцій за завдання шкоди довкіллю та іншим суб'єктам. У статті 49 Господарського кодексу «Відповідальність суб'єктів підприємництва» йдеться про те, що підприємці зобов'язані не завдавати шкоди довкіллю, не порушувати права та законні інтереси громадян та їх об'єднань, інших суб'єктів господарювання, установ, організацій, права місцевого самоврядування і держави. *За завдані шкоду і збитки* підприємець несе майнову та іншу встановлену законом *відповідальність* (виділено нами – В. М.).

На законодавчому рівні «відповідальність» не розглядається як гарантоване виконання суб'єктами господарювання взятих на себе обов'язків, що, по-перше, виключає з відносин відповідальності державу, яка має забезпечити нормальні умови відтворення; по-друге, формує репресивний характер Господарського кодексу, який має передусім гарантувати обов'язкове виконання кожним суб'єктом узятих або делегованих зобов'язань. Таке трактування «відповідальності» зумовлюється потребами прогнозувати проблеми управління виробництвом і запобігати їх появі, а не займатися речами, які «усунути», як правило, неможливо.

Наслідками порушення принципів господарювання стали тінізація виробництва (значна частина ВВП – немає методики розрахунку – виробляється за межами офіційної економіки, деформуючи пропорції розширеного відтворення, експлуатуючи офіційні інвестиційні ресурси, які не відновлюються) й уповільнення кругообігу капіталу шляхом збільшення дебіторської та кредиторської заборгованості, що, зрештою, значно знижує потенціал суспільного розвитку України.

Висновки з даного дослідження. Таким чином, дослідження принципів державного управління на початку XXI століття дає підстави для таких висновків.

1. Аналіз практики господарювання в Україні та світі дозволив виявити «ножиці» (суперечності) між високими технологіями глобальних процесів – стрімким поширенням світових мереж різного призначення, глобальними

соціальними процесами (соціальна деградація і дискримінація), глобальною міграцією населення – і старими, недосконалими механізмами державного управління наздоганяльного типу, які застосовувалися впродовж ХХ століття в інших умовах. Результат існування суперечностей – їх стихійна самореалізація, що призводить до деградації всіх сфер господарського розвитку.

2. Переростання кількісних глобальних процесів у якісні, забезпечення призупинення стихійних руйнівних процесів зумовлюють потребу проведення адекватних змін у механізмах державного управління.

3. Зміни в механізмах державного управління мають базуватися насамперед на основі бінарних принципів свободи й відповідальності, справедливості та ефективності, їх оптимального співвідношення, що складає основну проблему суспільного розвитку будь-якої держави. Суть проблеми полягає в пошуку «істини» (оптимального співвідношення) свободи й відповідальності, справедливості й ефективності. Провідним елементом у пошуку оптимального співвідношення цих принципів, який забезпечує приведення в адекватний стан механізмів державного управління наявним цивілізаційним умовам, є однакове розуміння цього елементу всіма суб'єктами господарювання, членами громадянського суспільства. Відсутність єдиного прочитання визначення, категорії, терміну, який характеризує одну зі сторін, елементів, аспектів міри адекватності призводить до соціальних антагонізмів, до неадекватного застосування механізмів державного управління.

4. Пошук оптимального співвідношення між свободою й відповідальністю, справедливістю й ефективністю (його обов'язковою умовою (крім економічних, соціальних, правових умов) має стати вільна й однозначно прийнята особистістю і суспільством міра оптимізації) має здійснюватися на основі духовних цінностей – чистосердечності, віри, милосердя, мужності, любові та ін.

5. Крім бінарних принципів, адекватність механізмів державного управління має будуватися на основі загальних принципів *цілеспрямованості, ієрархічності, комплексності, цілісності, визначеності, достатності, випередження, провідної ланки, гарантованості, циклічності.*

Перспективи подальших розвідок. Перспективними напрямками подальшого дослідження цієї тематики мають стати інструменти, які забезпечують приведення механізмів державного управління в адекватний стан, тобто вони мають забезпечити його превентивність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бажал Ю. М. Знаннєва економіка – економіка конкурентоспроможності / Бажал Ю. М. // Знаннєва економіка – економіка конкурентоспроможності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : ekmair.ukma.kiev.ua/bitstream/.
2. Мартиненко В. Ф. Державне управління інвестиційним процесом в Україні : монографія / Мартиненко В. Ф. – К.: Вид-во НАДУ, 2005. – 296 с.
3. Мартиненко В. Ф. Державне управління інвестиційним процесом в Україні : навч. посібн. / Мартиненко В. Ф. – К.: НАДУ, 2008. – 300 с.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т.Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ “Перун”, 2003. – 1440 с.
5. Кримський С. Б. Запити філософських смислів / Кримський С. Б. – К.: Вид. ПАРАПАН, 2003. – 240 с.
6. Мартиненко В. Передумови формування мобілізаційної моделі інвестиційного процесу в Україні / Мартиненко В. Ф. // Вісн. НАДУ. – 2004. – № 3. – С. 223-230.
7. Господарський кодекс України // Відом. Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 462.

Statement of the problem. Recent years are characterized by dynamic changes in various spheres of human activity domestically and internationally in need of adequate changes the polity.

Urgency. Dynamic changes in the economic system characterized by the birth of network structures, increasing the speed of the capital, amounts of movement of labour, social and demographic processes, the transition of quantitative changes in environmental quality, the birth of the virtual economy.

The purpose of the article – to explore the principles of governance in a globalized economic development.

Our task was to study – to prove that governance must be adequate object and subject control, according to binary principles of government – freedom, justice accountability, efficiency.

Summary. In the article the author researched principles of public administration in a globalized economic development. Justified, that public

administration should be adequate according to the object and subject of management. One of the conditions of adequacy have a binary principles of public administration – freedom, responsibility, justice, efficiency. Gist of the problem of optimization binary principles consists of the searching for the optimal values (measure), one of the main qualities which is the same understanding that interrelation of all subjects of economic management, members of civil society.

Conclusions and outcomes. Analysis of economic activity in Ukraine and abroad revealed inconsistencies between high-tech global processes and old, imperfect mechanisms of state control. The growth of global quantitative to qualitative processes, ensuring the suspension of natural destructive processes determine the need of adequate changes in the mechanisms of governance. Changes in governance mechanisms should be based primarily on the basis of binary principles of freedom and responsibility, fairness and efficiency, optimal value, which is the main problem of social development of any country.